

ІТ. МІТ
Сторінка
Комунікації

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ ІХ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ім. Г. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ДРАГОМАНОВА

КНІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«КНІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ» ім. І. СІКОРСЬКОГО

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

REPORTS OF THE IX INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE "A PERSON, A SOCIETY, COMMUNICATIVE TECHNOLOGIES"

м. Харків, 21–22 жовтня 2021 р.

Харків
2021

розширюється і сфера символічного споживання, в якому самореалізація постає одночасно і як спосіб індивідуалізації і як причетність до статусної групи. Тобто самовияв, самореалізація, самоактуалізація стають не лише бажаними, а й соціально санкціонованими.

Список використаних джерел

1. Бауман З. Свобода. Пер. с англ. Г.М.Дашевского. Москва: Новое издательство. 2006. 132с.

2. Берлін І. Чотири есе про свободу. Київ: Видавництво «Основи». 1994. 272 с.

3. Тоффлер Е. Нова парадигма влади: знання, багатство й сила. Пер. з англ. Н. Бордукова. Харків: Акта. 2003. 688 с.

ОСАДЧА О.С. *аспірантка*

ЧОРНОМОРДЕНКО І.В. *д.філос.н., професор, завідувач кафедри філософії*

Київський національний університет будівництва та архітектури

Київ, Україна

ВПЛИВ МУЗИКИ НА ПРОЦЕС ІНДІВІДУАЦІЇ ЛЮДИНИ

Сьогодні для науковців, філософів, психологів проблема розвитку людини в умовах викликів сучасності, стрімкого інформаційного потоку, технологічних інновацій постає дуже гостро. Чому? Людина в так званому «шумі» відволікається на багато зовнішніх факторів, при чому часом втрачає контакт з внутрішнім особистісним я. Вона знаходиться в пошукові, необхідного лише їй, «шумового балансу». Постійно вибудовує власну модель існування у вирі подій. На нашу думку, в суспільстві переважає екстравертна модель буття. З іншої сторони, в той же час, коли комп'ютери, гаджети стали своєрідним атрибутом буття «вікном у світ», ми спостерігаємо протилежну картину – інтровертну модель буття, коли людина постійно абстрагується від суспільства і живе переважно в ізоляції, свідомо обмежуючи контакти з іншими, неначе «ховається в себе». На це ще досить сильно вплинула ситуація пандемії.

В кожній з цих моделей є позитивні та негативні сторони, виникає ряд питань. Чи не ризикуює людина, як соціальна істота, загубитись в потоці вимог і

викликів зовнішнього світу? Чи не загрожує людині інтровертної моделі пастка ізоляції, що призведе до втрати повноцінної соціалізації?

Ми вважаємо, що людина знаходить в собі сили і здатна поєднувати в собі ці дві моделі, так як перша передбачає можливість ділитись, самореалізуватись, інша – дає можливість розумного усамітнення, визначення власних цінностей, потенцій, орієнтирів. Що ж дає можливість проявляти потенціалу людини повною мірою? Яким чином та завдяки чому можна цього досягти? В назві свого повідомлення ми зазначили термін «індивідуація» [2, с. 522] – це складне комплексне поняття, форма психологічного розвитку людини, досягнення цілісності. Цей процес, згідно К.Г. Юнга, включає в себе поступове усвідомлення актуалізації архетипів та вміння з ними взаємодіяти.

В ході дослідження ми дійшли до думки, що музика здатна сприяти відчуванню, усвідомленню власної сутності (через архетипи в зокрема), розкривати і збагачувати внутрішній світ людини. Про музику як вираження архетипів є чимала кількість свідчень, зокрема, у своїх дослідженнях гоманістичний мистецтвознавець К. Єргієва, кандидат філософських наук В. Доронін, музикознавець О. Алкон, доктор медичних наук С. Шушарджан тощо.

Ми ж акцентуємо свою увагу лише на моделях взаємодії людини зі світом, їх зв'язку з індивідуацією, та питанням, як впливає на це музика.

Перш за все індивідуація передбачає те, що в людини росте здатність до трансцендування, розширюється свідомість, а це призводить до інтеграції архетипів, що в свою чергу долає проблему однонаправленості (інтровертної / екстравертної). Сприймаючи музику людина може переходити з одного стану в інший (наприклад, слухаючи ритмічну, бадьору музику прагнути до інших, щоб поділитись гарним настроєм; чи заслуховуючи класичний твір, замислитись про щось філософське, прагнучи побути в усамітненні). Прикладів безліч, ми пропонуємо навіть перевірити це на власному досвіді, як музика може активувати різні стани.

Отже, свідоме прослуховування, сприйняття музичного твору впливає на процес індивідуації людини, відкриває і збагачує її внутрішній світ, має здатність долати однонаправленість (інтровертна/екстравертна модель поведінки) на шляху до центроверсії [1, с. 96], а це показник досягнення високого шаблону на шляху індивідуації.

Список використаних джерел

1. Carotenuto A. The Vertical Labyrinth : Individuation in Jungian Psychology Studies in Jungian Psychology. Canada: Inner City Books, 1985. 144p.
2. Юнг К. Г. Психологические типы. Москва. 1996. 695 с.